

PRECIO: 15 CTS.

la galeria

REVISTA

SEMANAL ◆

sumario

CRÓNIQUES D'ORIENT, per JOSEP GIBERT.—RELLISCANT, per G. BUCH.—COSES D'ALTRE TEMPS, per PERE PASSASSERRA.—NINGÚ NO ÉS PROFETA A LA SEVA TERRA?, per RAFEL CARDINA.—SPORTS.—FIGUERAS: SU CASTILLO Y SU PENITENCIARIA, per D. DIEGO ROBLES.—RAMBLEJANT, per KOLIN.—ESPECTACLES, per SUSPENSO.—NOTAS.—SANT PERE DE RODA, FULLETÓ per ANTONI PAPELL.

ANO II

Núm. 25

FIGUERAS

Miércoles

21 Mayo 1093

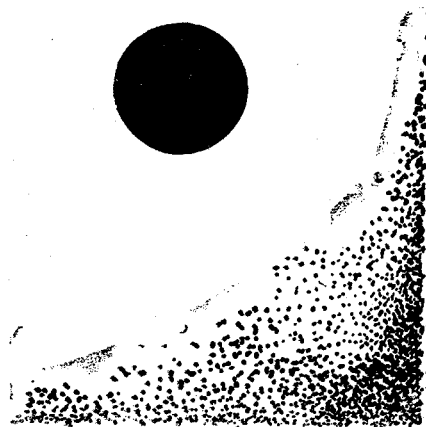
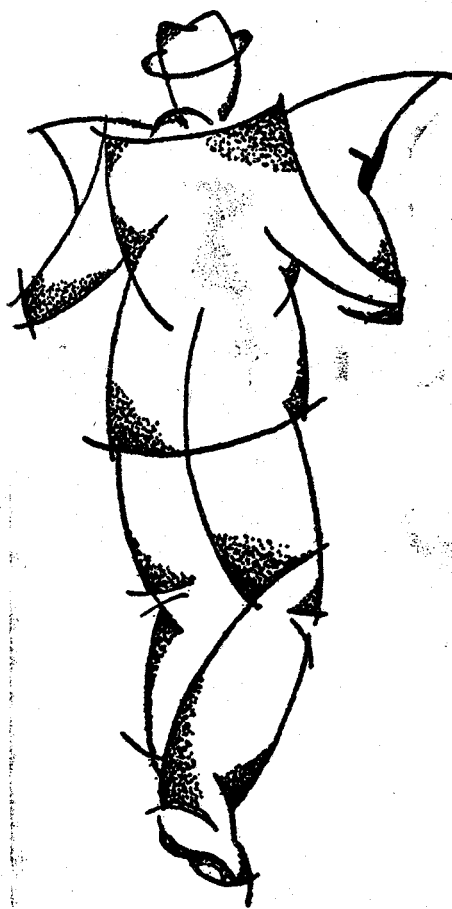
Redacción y Administración
MURALLA, 4

Centro de Venta y Suscripción:
Librería Batilosa, Ingenieros, 3.

IMPREMTA

PER TOTA MENA DE TREBALLS DEL RAM

IDEAL

Cròniques d'Orient

Gizeh: III) Una visita a l'Esfinx

per JOSEP GIBERT

L'Esfinx, còs de lleó i testa humana, avui ja no es troba dins les sorres. Anys de treballs considerables han calgut per deslliurar-li el còs, i és encara que cal no descuidar-la davant el desert que sota la violència dels «khamsins» llença torbellons de sorra sobre aquest monument de segur el més antic dels que ens han deixat els faraons. La seva existència és anterior a Xeops; ella hauria sigut consagrada a la glòria d'un déu solar. La cara ha sigut colpejada; el nas i les galtes mutilades. Però l'expressió de la cara serà sempre bella.

L'Esfinx té d'ésser contemplada en un clar de lluna. La seva cara esdevé blanca i pàl·lida, sembla enigmàtica i velada com aquelles de les princeses turques que eren amagades darrera un fi tissú transparent de musselina blanca. Les ferides desapareixen. El soroll que es fa a l'entorn d'ella la deixen impassible. Els clamors dels turistes, de llurs guies, de llurs bèsties, no l'immuten. Ella ha vist tempestes més fortes, calamitats més terribles, després d'aquell segle en què va nèixer. Ella sols coneix un enemic: la sorra. Però l'home va al seu socors i foragita al desert invasor. Ella inspira un temor indefinible, angoixant; tant la seva màscara és indesxifrable; tant ella sembla guardar dins la seva carcassa de pedra coses desconegudes i terribles. S'esdevé estúpid davant ella. Dins els seus ulls sense expressió s'hi endevina una mirada inquisitorial; i en aquesta mirada imaginària s'hi veuen seixanta segles escolats. I és d'aquesta contemplació que la història apareix com la gran ciència, tresor inegotable de fets i llegendes. L'imaginació es posa en moviment, descobreix temps desconeguts, edats llunyanes, multituds misterioses. Aquesta cara aclarida per la lluna d'Orient és inoblidable. Es sent que ella reviurà en els recorts dels anys els més llunyans, que ella s'ha gravat per sempre dins la memòria. El problema de l'antigüitat és un enigma quina solució sembla ésser sols coneguda d'aquest sol testimoni, mut per sempre...

* * *

L'hora arriba que es veu el sol desa-

parèixer darrera l'horitzó de sorra. Les tres masses de granet esdevenen prodigiosament enormes. Elles es destaquen llavors molt negres damunt un fons porpre. Es produeix un fenòmen d'incendi llunyà que es desenvolupa a l'entorn de aquests colossos de més en més sombris. Un aital espectacle espavoria abans als pobies invassors quan el veien per primera vegada. Ell ens confon encara a nosaltres. Ell imposa, malgrat el que hagi pogut dir el viatger escèptic, un entusiasme just per l'obra de la Natura.

—Vols comprar-te un vestit, dius?
Després ves a can MONELL
que et vendran el adornos.

RELLISCANT

per G. BUCH

Fins ara tenia coneixença de l'existència, present o pretèrica, de les verges prudents, de les verges fortes, les verges boges, les verges advertides. Vetaquí, però, com ara acabo de tenir coneixement de l'existència de les que podriem nomenar verges previngudes.

Un grup molt nombrós de joves advocades, doctores, pintores, artistes, i de jovenetes sense professió, han fundat una societat amb aquesta nominació tant xocant com elemental: «Associació de damisel·les solteres que volen ésser ditxoses en la seva llar una vegada casades.» Es, en l'espècie, una mena de

franc-masoneria femenina, no pas dirigida contra els homes, però establerta damunt la suspècció molt lligítima, aïllada, de les dones a llur intenció.

Doncs tot mascle que pretingui esdevenir el marit d'una de les associades, té d'ésser sotmès a una sèrie de proves que són molt a tèmper per la senzilla raó que el pobret candidat no hi està previngut.

Jo tinc la sort de conèixer—a París, on em trobo—dues d'aquestes damisel·les que, en un moment de franca amistat i camaraderia, m'han explicat en què consisteix llur associació, que esdevé universal, i com ella opera. I jo em faig una obligació de contar-ho als meus llegidors per prevenir-los en el cas que, sense sapiguer-ho, la seva estimada pertanyés a aital societat. Diuen que un hom previngut..., i que ell m'ho agraeixi, si així pot enfrontar amb coratge les proves amb conseqüència.

Tan aviat un dels membres d'aquesta agrupació, que cal dir es manté dins el més rigorós dels secrets, ha canviat prometença de casament amb un jove, aquest es veu «escomé» per les més boniques de les afiliades que li són presentades com les amigues de la seva promesa, i que mateix no els hi presenten pas però que prou s'arreglen per ferne coneixença fins i tot amb ignorància del membre pel compte de qui van a obrar.

Si el «novio» resisteix a totes les seduccions desplegades—i aquestes joves i boniques verges arriben fins a la temptació antoniana, car no hi van ni per quatre camins, ni amb el mànec de la cullera—és que ell és de bona «pasta», i per tant serà veritablement i per un per sempre un marit amant i fidel. En el cas contrari, la núvia, lleialment reensenyada per les mateixes que començaren l'estrany i fàcil flirteig, li torna la paraula i el maridatge queda per fer.

Jovenets castigadors, cors massa fogsos, tenorios febles, tingueu precaució!

Consultori Mèdic-Quirúrgic JUBERT

MALALTIES DE LES CRIATURES - - - MALALTIES DE LA PELL
CIRURGIA INFANTIL - - CIRURGIA DELS OSSOS - - DIAGNÓSTICS

Traslladat: Plaça Constitució, 7, pral.

G I R O N A

Jo crec entendre's des d'ací: es que en l'operació «d'assaig», les amigues de la novia no queden alguna vegada preses pel seu propi joc? Es que elles, llavors que ell s'ho val, no es senten pas temptades de portar a llur profit el candidat a qui fan passar l'exàmen?

Sembla que no. El cop, bé que legal,

no seria regular i les regles de l'Associació sembla que són molt severes.

Admirem aquestes damiselles i llurs mitjans preventius de defensa. Llurs mares, evidentment, no havien pas tingut aital idea. Elles visqueren, és veritat, llur joventut en un temps més favorable a la senzilla felicitat.

poulido traduccion que m'avès faeto de Magali, e vous ai mílo óbligaciouns pèr aquelo bono maniero... Es de creire, pamens, que Magali estísmo maí la que avès fa; car, noun soulemen es nòu, maí fai ressourtí encaro, admirablemen, la formo de sí graci e la redouaneta de sí tetet".

I és degut al reconeixement de Mistral per aquest home incansable i prodigiós (tan poc coneixem els figuerencs a aquest il·lustre conciutadà!), que Figueres tingué l'honor de rebre'l durant unes hores de joia insuperable. En el mes de maig de l'any 1868, Mistral, acompanyat dels poetes provençals Meyer i Roumiéux, arribaren a Figueres, essent rebuts i vitorejats per tot el poble.

Es coneixia ja la notícia per haver-la publicat el periòdic "El Ampurdanés". El dia 1 de maig, una comissió integrada per Josep Boix, Francesc Pagès i Antoni Masferrer, anà a la frontera a rebre els viatgers, els quals arribaren a les vuit del matí del propi dia, anant directament a oir missa a l'església dels Dolors, celebrada en sufragi de l'ànima del pare de Mistral, que durant l'any 1783 tenia a Figueres sa residència.

Al sortir de l'església la comitiva, visità el castell de Sant Ferran, l'Institut, "La Erato" i per últim la societat "El Lazo", en la que fou servit un àpat que reuní a la taula una munió de gent de tot estat i condició.

Al finalitzar el banquet, Josep Boix, catedràtic a l'Institut, prengué la paraula per a dir:

"Señores comensales:

"Paréceme que vais a escandalizaros de que resuenen aquí acentos castellanos: daré razón de mi conducta. Puesto que los poetas castellanos se han asociado a los catalanes en los homenajes que se rinden a los distinguidos genios a quienes la Comisión de Figueras ha

Coses d'altre temps

Una visita del felibrès Frederic Mistral a Figueres

per PERE PASSASSERRA

"A Damas Calvet, Figueiren

Calvet, moun bél ami, jouine pin escalant,
di valoun maïourquin di serre catalan,
tu qu'amadures l'epoupéio
au Counsistori gai de vósti Jo Flourau,
présento aquésti vers courau
dou calignaire de Miréio"

Mistral, "I TROUBAIRE CATALAN"

Suaument, com els darrers acords de les marxes triomfals, confonent-se en la llunyania i deixant en el nostre esperit la sensació de grandesa que el feu vibrar intensament, s'han anat apagant, una a una, les yeus glorificadores que en honor del centenari de la naixença del gran poeta Frederic Mistral han ressonat arreu del món.

Frederic Mistral! L'ànima llatina té en el justament anomenat "La Glòria Avinyó" un estel de llum immortal. Es el rapsoda-patriarca impulsador de la renaixença literària provençal. Amic apassionat de Catalunya, segueix el camí de llum en l'ascensió esperançadora de la cultura nostra. Ell és el qui posà la mà damunt la testa humil del incògnit Jacint Verdaguer i profetitzà amb les clàssiques paraules del cantor llatí: "Tu Marcellus eris!

A Mistral se'l coneixia bé en el nostre Empordà. En el ressorgir de "Lou cantar provençal", els esperits inquietes de Figueres traduïen i comentaven amb un enfilall de sincers elogis en els diaris i revistes de Catalunya, les obres dels rapsodes felibresos, hereus lligitims d'aquells intrèpids "troubadours", que en el llindar del segle XIII feren oir ses "lais" i "tensós" pels castells d'Occitània, les viles del centre

d'Europa i fins les terres ardentes de Jerusalem.

Un figuerenc il·lustre, Dàmas Calvet, era el primer interessat en aqueixa confraternitat literària dels artistes d'una i d'altra banda del Pirineu. Havia traduït obres d'Aubanel, de Matthieu, de Meyer i de Mistral, i junt amb els seus companys empordanesos, alguns noms dels quals han esdevingut immortals—Monturiol, Terradas, Tutau, Pagès—, conseguïren establir relacions tant estretes que sols la mort pogué apagar. Demuestra això aquesta afectuosa lletra de l'autor de "Calendau" a l'autor de "Mallorca cristiana", per la traducció que aquest feu de l'obra "Malgueli":

"Moun car ami: Si én encanto de la

Sastreria SANCHEZ

Horno Bajo, 8

FIGUERAS

Invita a su distinguida clientela y al público en general a examinar las novedades de la temporada.
Modelos exclusivos tanto en las telas como en el corte y confección.

tenido la honra de hacer su primera recepción; recordando que éstos no desconocen la lengua de Cervantes, a la que han manifestado mucha afición, y que en breve van a cruzarse y unirse en amistoso consorcio las tres lenguas, provenzal, catalana y castellana; en nombre de dicha Comisión y haciéndome intérprete de los afectos de todos, no he creído que fuera una profanación del acto que estamos celebrando, saludar a los señores obsequiados en nombre de todos y en lengua castellana".

I acte següent recità una poesia que començava:

"Salud, vate inmortal de la Provenza,

Bienvenido, Mistral, a nuestro suelo, Abraza a tus hermanos, que es tu patria La que lo fué de Berenguer de Entenza".

Mistral, ans d'acabar la composició i obeïnt a un impuls del cor, s'aixecà de la presidència de la taula i, fortament emocionat, abraçà el Sr. Boig en mig dels sorollosos aplaudiments del poble.

Per fi, a les dugues de la tarda, Mistral i llurs acompanyants s'acomiadaren dels figuerencs. El magnífic felibrès digué a Boix, en català:

—Jamai oblidaré la mostra d'afecte d'aquest Empordà envers la nostra Provença,

No obstant, els partidismes ens envenen els ulls i votem (?) contra un dels nostres, justificant la mala acció amb el repetit adagi llatí de que siguent de casa no faria res de bo, no seria per nosaltres un «profeta».

Precisament, el més savi dels mestres, l'Historia, ens ensenya que els més grans profetes i valents capdills foren sempre escollits per Déu entre els fills de llur poble. No fòreu vós, Senyor, qui donareu al vostre poble d'Israel un Josué, un Samsó, un Gedeó, un David, els fills de Mataties, i heroïnes com Débora, Jahel, Esther i Judit?

Seguim l'alt exemple del poble de Déu i treballem tots perquè d'ací endavant siguin sempre empordanesos els qui ostentin les representacions totes de l'Empordà. No deixem enlluernar-nos pels mirallets dels partidismes polítics que quasi sempre es mouen per una finalitat egoïsta. No deixem seduir-nos per les veus assirenades d'un professional de la política que només busca un poble que li faci d'escambell per abastar llurs concupiscències.

Si la meua veu fos prou autoritzada, jo resseguiria tot l'Empordà, d'un poble a l'altre poble, i, per la plana, «vora serrat i arrant del mar», predicaria amb unció apostòlica perquè l'amor a la terra i la fe amb els homes nostres, arborés els cors d'aquesta gent «franca i noble» que tantes voltes s'ha vist enganyada pels «profetes» que ens han vingut de fora.

—Quines mitges més bones. D'on són?

de can MONELL

Gran fotografia Moderno Estudio

M. Sans

Ampliaciones y reproducciones de todos tamaños :: Vistas, retratos al óleo, carbón y otros :: Trabajos para aficionados
Retratos para carnets y kilométricos se entregan en el acto

CALLE CAAMAÑO, 20 (Plaza Palmera)
Teléfono, núm. 14

Figueras

NINGU NO ES PROFETA A LA SEVA TERRA?

per RAFEL CARDINA

Aquest vell aforisme importat del llatí, «nemo est profeta in patria sua», l'hem interpretat tant al peu de la lletra, que fins s'ha arribat a prostituir el seu significat veritable.

Com que «nemo est profeta in patria sua», rebutjem d'una faisó indeclinable tot lo nostre per anar a proveir a fora de casa.

Com que «nemo est profeta in patria sua», bescantem despietadament als nostres homes que sobressurten en qual-sevol dels rams de l'activitat humana.

Com que «nemo est profeta in patria sua», una mitjanía importada, val més, per nosaltres, que totes les altes quali-

tats d'un home de casa.

Cal esborrar dels nostres cervells aquesta dèria embrutidora que ens fa estimar més lo forà que no pas lo propi.

Cal que girem la mitja al revés i volgüem i exigim que, d'ací endavant, els profetes sien tots de casa nostra, d'entre els nostres amics, d'entre els nostres germans.

Perquè hem d'arribar a creure, per exemple, que un diputat vingut d'altres terres treballarà pel nostre Empordà amb més energies, amb més entusiasme i amb més fervor que no pas un empordanès? Si pensem serenament, tot seguit veurem que això és una gran aberrecció.

Llibreria Batllosera

LLIBRES

LLIBRES

LLIBRES

Enginyers, 3 Figueres

ESPORTS

La jornada del darrer diumenge

L'Unió Sportiva aixafa al Fortpienc, vencent-lo per 5 goals a 1

Glosari d'esports

S'ha confirmat tot el que dèiem. El Fortpienc ens ha visitat i se n'ha endut un 5 gols a 1 en contra com una casa, i això després d'haver-los perdonat un penalty. Aquest resultat obtingut per l'Unió tres setmanes després d'haver-se jugat els partits eliminatoris al campionat d'Espanya, serveix per a constatar que l'Unió fou postergada injustament, i que si els partits decidissis amb el Fortpienc haguessin sigut jugats amb una igualtat de garanties, el futbol amateur català hauria fet un paper ben diferent del que ha fet siguent-ne representant el Fortpienc.

No l'havíem vist jugar i sols ens férem eco dels qui presenciaren el partit. Avui havem de dir la nostra referent la vàlua del nostre representant amateur. Es un equip en el qual hi han algunes valors, això no cal dir-ho. Logren reeixir Sanfeliu (el defensa dret) Beneditto, (mig-centre) i Vidal (extrem esquerra). Aquests tres jugadors junten a la bona tècnica totes les "marrulleries" dels equips professionals i això fa que sobressurtin. Els demés són mitjanies com els de la província aproximadament. Això sí. Tots—sense excepció—són excessivament durs i bruts en el jugar. Esperen al contrincant i aprofiten l'avinencesa de pendre-li la bala més aviat amb una jugada poc recomenable que entrant noblement a la pilota. A més tenen el defecte de desmoralitzar-se aviat. Al camp de l'Unió, així que veieren el segon gol en contra perderen

—Ja ho saps que la Merceria
MONELL ven més barato que
tothom?

els estreps, començaren a fer faltes, i clar! com que l'àrbitre els hi castigava, protestaven contra l'àrbitre. De tots els jugadors, el que més va indignar-nos fou Capdevila. El qual vegent-se incaapaç de burlar nostra defensa, entrava a la babalà fent tota mena de brutícietes i quan es veia castigat, amb tota senzi- llesa i amb una rialleta de perdona-vi- des, feia filigranes llençant pedretes a la bala mentre el jugador figuerenc es preparava a tirar el cop franc.

Una sola cosa hem de censurar als figuerencs. No als jugadors. I és la mo- fa que feien als jugadors forasters quan feien alguna mala jugada o s'els mar- cava el tanto. Acceptem que el públic animi els seus equipiers, que cridi, que aplaudeixi, que abronquí els forasters quan empen joc perillós, però no po- dem admetre aquells qui es posen da- rrera el gol i es rifen al porter quan té la dissort de veure la seva guardia ba- tuda.

No volem deixar passar aquest glo- sari sense estar-nos de dir que l'actua- ció dels figuerencs va plaure'ns, i que, Felip recupera la forma, que Carbonell va defensar-se admirablement, que Ber- net serà un bon interior i que Mas va ésser el més desgraciat en el xut. Un gol que havia marcat, va ser anul·lat per l'àrbitre. La nostra impresió doncs, és que l'Unió encara té l'equip, i que l'any vinent, tornarem a ser els millors.

AL CAMP LOCAL

Una confirmació de la vàlua de l'onze unionista sobre el Fortpienc, és lo que veierem al camp dels Monjos, el diumen- ge passat.

Els nostres jugadors sortiren decidits a demostrar a l'afició local, la manera tant injusta amb que se'ls hi negà el dret de pendre part al campionat peninsular.

El partit fou emocionant en tots mo- ments, degut sobre tot a la magnífica ac- tuació de la davantera local, que tingué una tarda excel·lent.

De bon començament, el domini va co- rrespondre als figuerencs, posant un se- guit de vegades la porta del Fortpienc en perill. Un xut inesperat de Felip, aconseguí al primer gol; aquest tanto anima més als jugadors i veiem un seguit de combinacions dels mitjos i davanter- locals; que fan anar de bòlit als seus con- trincants.

Els defenses forasters, sobretot Grau, abussen de les incorreccions, al veure's impotents per aguantar l'escomesa unio- nista. Una magnífica passada de Bosch a Mas, aquest a Jordà I, que centra, Vernet amb molta serenitat l'avança a Felip, qui d'una capcinada, desvia la bala i acon- segueix el segon gol, que és saludat amb una formidable ovació ben merescuda.

El Fortpienc no es desanima, tot al contrari, intenta avençar, però és ende- bades; si logren passar als mitjos, queda darrera una magnífica parella defensiva i Brú.

Una avençada de Santos que Madern intenta tallar, però no ho logra, emboli- cant-se entre éll i Carbonell, Santos molt oportú s'interposa, i a dos passos de por- ta afusella a Brú, aconseguint el tanto que ha d'ésser el de l'honor.

No han passat encara cinc minuts quan es tira còrner contra Fel ortpienc. La treu Jordà I i remata Felip, fent Rodríguez un magnífic plongeon, però la bala va als peus de Jordà II, qui amb un xut fan- tàstic fa passar el número 3 al marcador, acabant-se seguidament el primer temps.

La segona part, encara fou de més do- mini unionista, però no poguer donar fruit, degut a la manera estúpida del ju- gar de Grau, Sanfeliu, Beneditto i Martí, que es mostraren més dignes d'estar

Kiosko de tota mena de dia- ris, revistes, etz., per a vendre a Port-Bou.

Raó: F. COROMINAS.—Carretera de Roses, 24.—Figueres.

entre salvatges, que no en un camp d'esports.

Dos gols més aconseguiren els locals per mitjà de Jordà II i Bosch.

El primer fou una magnífica combinació de tota la davantera local que finí Felip amb un tret fantàstic, seguit d'una fantàstica estirada de Rodríguez, anant la bala als peus de Jordà I, xut d'aquest que passa per davant de porta, i quan hom creia que la bala anava a kik, surt Jordà II, amb un magnífic esprint, i marca el quart. L'últim fou obra de Bosch; qui aprofità una passada de Felip, i des d'uns 25 metres llença una canonada que passà a l'angle superior de la porta. Fou un gol estupend.

A partir d'aquest tanto, alguns jugadors forasters, i sobretot el seu defensa esquerra, es dediquen a fer de burros guits, repartint cosses a tort i a dret, que a no ésser per la serenitat dels locals que afluiaven, segurament tindriem de comentar alguna altra desgràcia personal com l'ocorreguda al jugador Fermín Noguera, contra el mateix equip en el camp de l'Espanyol.

A darrera hora, un penal amb que foren castigats els forasters, Bosch, massa generós, el tirà a l'aut, cosa que nosaltres trobem ben absurda.

No sabem el que han fet els jugadors del Fortpienc en el campionat d'Espanya; però si podem assegurar, que si han fet igual com a Figueres, nosaltres com a bons catalans, ens donem vergonya d'haver tingut un representant anomenat de Reial Ordre, que si fa o no, és la manera amb que ha tractat la Lliga amateur, a l'Unió Sportiva de Figueres.

A les ordres d'en Romans, que estigué excel·lent, s'arreglanaren els equips així:

FORTPIENC:

Rodríguez
Sanfeliu - Grau
Rodríguez - Benedetto - Martí
Santos - Franquet - Capdevila - Virgili
i Vidal.

U. S. FIGUERES:

Brú
Santamaría - Carbonell
Medina - Bosch - Madern
Jordà I - Mas - Felip - Vernet i Jordà II.

A CASTELLÓ D'EMPÚRIES

El darrer diumenge, una selecció del cercle figuerenc Comerç F. C., constituïda per Borràs - Puig, Ribas - Trias, Deusedas I,

Soms II-Llovet, Deusedas II, Balansà, Castella i Patricio I, va traslladar-se al veí poble de Castelló a jugar un partit amistós al camp (millor fora que diguéssim platja, puix està completament ensorrat, i amb un aspecte més de platja que de camp de fút-bol) de l'Empòrium F. C.

Es desenrotllà el partit amb joc bastant deficient per ambdós equips, degut a les malísimes condicions en que actualment es troba el camp de Castelló, però això no influí en què, els castellanins, més bregats i acostumats a dit camp, sortissin guanyadors pel mínim resultat de 3 a 2, després de portar des de bon començament els figuerencs el resultat favorable de 2 a 0, aquesta ventatja fou lo que els perjudicà, ja que vingué l'excés de confiança i més tard l'apatia de quasi tots els elements, i a l'acabament la inesperada derrota de l'onze comercial.

Sobressortiren pels castellanins, la parella de defenses, mig centre, Pujol i Parnau; i pels figuerencs, tots en el començament de l'encontre ho feren admirablement, però després llur actuació fou dolentíssima del tot, que creiem que fou degut a l'estat catastròfic del terreny.

(Retirat del número anterior)

Cal una rectificació

Amb sorpresa, llegírem dissabte passat a «La Publicitat» de Barcelona una nota que semblava feta per l'Unió Sportiva.

Diguem ens semblava, perquè no creiem que el Consell Directiu del nostre primer cercle sportiu, fos capaç de desmentir d'aquella manera i, fent quedar completament en ridícul a un unionista tant acèrrim com ha demostrat ser-ho el senyor Robert Comet.

A més, el Sr. Comet, amb els seus articles apareguts a la mateixa «Publicitat» i a la «Rambla de Catalunya», demostrava d'una manera clara i sense embuts, el tracte que s'ha donat a l'Unió Sportiva, durant les eliminatòries per a pendre part al campionat d'Espanya.

Si el Consell Directiu de l'Unió Sportiva, creu que l'haver dit la veritat d'uns fets que són ben certs és pecar, estem

disposats a demostrar-els-hi, que han anat ben errats de comptes.

Tornem a dir-ho; no creiem que l'Unió Sportiva hagi redactat aquella nota; si no és així cal una rectificació ben clara, i afegir-hi a més, que amb un mes i mig d'haver passat els fatídics partits amb el Fortpienc, encara és l'hora que la Federació o la Lliga sigui qui sigui, ha de liquidar a l'Unió Sportiva, els gastos que ocasionaren els desplaçaments. Així l'opinió sportiva de Catalunya, veurà com el Sr. Robert Comet, tenia tota la raó al volguer posar en clar un dubtes que l'Unió Sportiva no s'havia atrevit a fer-ho.

El premio 3.º de la Lotería Nacional para los asociados del «Banco de la Unión». Núm. 1610

En el sorteo de la Lotería Nacional del día 2 de este mes, han correspondido el TERCER PREMIO, LAS APROXIMACIONES Y CENTENA a los accionistas del BANCO DE LA UNION.

Dichos tercer premio, aproximaciones y centena, importan CUARENTA MIL PESETAS.

Asociándose a este Banco, además de constituirse un capital, se juega gratis todos los meses a la Lotería Nacional y se puede tener casa propia en seguida, en cualquier punto de España.

SE SOLICITA REPRESENTANTES

Agencia para Cataluña y Baleares:
Paseo de Gracia, 48, 1.º BARCELONA

Propietaris i Mestres d'obres

Exigiu als magatzems i al vostre guixaire el legítim i acreditat guix de Mayà, en sacs precintats, de l'antiga guixera d'En Sans, de J. Batlle, que és el millor i el més consistent que hi ha.

Pedid en Cafés y Bars *Vino de Quina Portolá*

Aumenta el apetito y da vigor

Banco de Figueras

de L. VERGÉS VILANOVA

CAMBIOS DE MONEDAS — VALORES — SUSCRIPCIÓN A EMPRÉSTITOS —
CUPONES — GIROS — IMPOSICIONES Y DEMÁS OPERACIONES DE BANCA

Casa de Confianza, Economía y Reserva

LUBRIFICANTES

“SILKOIL”

LOS MEJORES

La millor tuberia a pressió

URALITA

AGÈNCIA I DIPÓSIT
PER ALT EMPORDÀ

SALVI FÁBREGA
LASAUCA, NUM. 20 00 FIGUERES

Ramblejant

per KOLIN

■ —Va de tango.—“Y castigando muy suavemente” a una rossa de Torroella (quantes RR), estava diumenge un balitre del Casino Menestral.

“Ojo!, guapo i castiç, ens sembla que has d'aflluixar, si no vols que la Maria te faci la babalà”.

(Aixó amb música del Carrerito).

■ Dissabte, tinguérem un intercanvi diplomàtic en plena Rambla. Semblava l'embaixada de dues nacions belicoses. Però, l'acte per ara no sembla pas de grossa transcendència.

Un jove ben plantat i de bona talla, amic nostre, l'Antoni Ll., rebia els pares; d'altra banda una gràcil i flexible damisella, “servera” o servadora de la serenitat. Una daguerreotípia que salta a troços en les mans barroeres de l'embaixador. Seria l'efigie d'ell? No cal tenir tant de gènit Tonet, sinó recorda la frase de Castaños, no sabem si a Murat o a Viriato, el pastor: “Esta es la primera que tomo”.

Altrament tu rai que “no las quieres”.

Paquita Sellas

MODISTA

Profesora de Corte Sistema Martí

Perelada, 49, 2.º Figueras

■ Cada dia pana d'en Falet, fent dos minuts de parada. I de vegades surt tant ben acompanyat!

■ Ai caram! Ja es veu que no és lo mateix «el pintar como el querer». I si no, que ho digui el Lloveras, que l'altre dia, tot filosofant, afirmava que «la dona és l'enemic de l'home».

L'afirmació ha sortit després de certes conferències en el vestibul del Menestral i en l'acera dreta del carrer de Cervantes.

Tonyito! Tonyito!

■ —No cridis tant, Cèsar, que et senten.

—Sí, dona, sí; ves a la Merceria MONELL i ho trobaràs.

■ Un amic. Bona pinta i brillant de dents. Dissabte passat, celebrava un aniversari. Lluent de sabates i amb trajo mudat. Caram, caram; quantes noietes foren retirades de la circulació per la taleia de les mamàs a guardar-les de aquell «galanteador». Al temps de les torredores, en sobranen; tants són els cors que foradares. Manyó!!!

SURTIDOR de BETZINA n.º 2521

El més ben situat de la Comarca
Servei Permanent
Petrolí, oli, grases i valvolines

Placeta, 1 — — — Telèfon: 3
FIGUERES

■ Hi han galans castigadors, formidables, com els “Pérez Tabernero”, que de tant en quant ataquen “por el sesgo” a certa “Pompadour” figuerenca.

■ Impertinents! Ves per què s'ha de marejar tant al Guti quan està amb la Mercè.

Estem en el mes de Maig, temporada de les carbasses!

■ —Santiago, Santiago! Santiaguett! (Això ho estava cridant una noieta en el carrer Ample, que n'està molt enamorada. Tant, que de tant... Vaja, pleguem!)

Però ell és d'aquells de
«me gustan todas, me gustan todas
en general»

■ —Cerquem a en Casas. Sabeu on és?

—Sí; l'hem vist al parc de l'Estació amb l'Avellana.

—L'Avellana? Què dius! Si per cas, l'ametlla... o el plàtan.

■ Un consell a Lolita: no facis cap cas d'en Santiago perquè fa cara de “tant se me'n dona”. I és que ja està formalment compromès.

Doncs, no hi ha res a fer.

■ Per sang freda, no hi ha com en Campistol.

■ Carrer Nou

A les 12

En el n.º 9 (del carrer Nou)

■ Paraules a cau d'orella. Paraules que cauen com gotes de mel als llavis de la boca llaminera.

—Qui són?

Sara és nom hebreu; Sara és nom de fantasia oriental i de vida beduïna. La vida del diàleg al desert, mentre damunt l'estrella brillant, parpalleja.

Els també. Sara i Josep caminen, o s'estintolen però, entre el desert de coses humanes que no veuen ni ouen.

Només les paraules que deiem de mel que regalimen fins al cor.

Dolces paraules qui les oís!

Sara i Josep, van mirant al desert... Adéusiau.

■ Victor ja està bó. Ja muntarà la bicicleta. Ja tornarà veure la nina bonica del seu pensament. Però Víctor, seny, que ets encara un noieta i la bicicleta cansa molt.

■ La Purita Pintor, vivint la primavera, ens fa sentir esgarrifaments de fret que ens treuen la calor.

Es tant bella, tant ufana! Ai! les flors i els aucells que volen pel cap.

—Entesos, oi?

—Saps que la Maria s'ha casat?

—No m'extranya. Per què?

—Comprava a la Merceria

MONELL

■ Noies estudioses. Noies freturoses. Neguit. Ulls de cercle blau fosc i llambregants. Què passa?—Res; són les estudiants amb els examens al damunt.

Tan bonic que fóra ballar el Sant Baldiri i altres sants.

—Veritat Palinos i Maries?

CLINICA DENTAL

Ll. Coll de Cendra
Odontòleg

Casades de Còdol, 5 pral.

FIGUERAS

Banca ARNUS

Successora d'Evarist ARNUS ♦ FUNDADA EN 1846

CAPITAL: 10.000.000 de PTES. Completament desemborsat

BARCELONA

CASA CENTRAL: Plaça de Catalunya, 22

CASA MATRIU: Passatge del Relotge

Sucursal de Figueres

Casades de Códol, 15 (Rambla)

Aquesta Banca realitza tota mena d'operacions de Banca-Borsa-Canvi i la compra-venta al comptat de valors de contractació corrent

CAMBRA CUIRASSADA AMB DEPARTAMENTS DE LLOGUER

Empresa de autos GREGORI

Plaza Pi y Margali, 4 FIGUERAS

LINEA DE OMNIBUS: FIGUERAS-ROSAS-CADAQUES — ROSAS-VILAJUIGA — PORT DE LA SELVA-LLANSA
Servicio de automóviles HISPANO-SUIZA—Omnibus para excursiones—Taxis de alquiler— Venta de Gasolina

TELEFONO n.º 30

Gran STOCK de cubiertas y cámaras de las marcas «DUNLOP» y «BERGOUGNAN» Agente exclusivo en esta plaza para la colocación con prensa de los macizos «BERGOUGNAN».

L. SALA OLIVERAS

Consultori mèdic d'instalació moderna

Hores de consulta: MATINS: Tots els dies menys els diumenges de 11 a 12 i mitja.—
TARDES: Els dimarts, dijous i dissabtes no festius de 6 a 7.

Plaça de Catalunya (del Gra) FIGUERES

LICEO "MONTURIOL"

Calle Pep, 9 y 11 - Tél. 166 FIGUERAS

Centro de enseñanza fundado en 913.

Los éxitos alcanzados por este Centro son la prueba más elocuente de la índole de la labor pedagógica desarrollada en él durante sus diez y seis años de existencia.

Excelente presentación.—Profesorado competente, titular.—Seriedad máxima.—Disciplina por conocimiento de la naturaleza psíquica del alumno.

Internos, medio pensionistas y externos.

Clases a señoritas en locales aparte.

FIGUERAS

Su Castillo y su Penitenciaría

por D. DIEGO ROBLES, director de este establecimiento

La importancia de Figueras, la bella Capital del Ampurdán, data de los tiempos del Rey Don Jaime el Conquistador, que en el año 1267 erigió la Villa real, buscando así el apoyo de sus habitantes en las luchas que el gran Rey, al igual de los demás monarcas de la Europa del último tercio de los tiempos medioevales, venía sosteniendo para derrocar el poder de los señores feudales, que era el mayor obstáculo con que el poder real tropezaba en todas partes para la constitución de las grandes nacionalidades.

Si políticamente alcanzó entonces Figueras su importancia máxima, militarmente la tuvo siempre, pues situada estratégicamente frente al paso del Perthus, el boquete más practicable que presentan las Pirineos orientales para una invasión por la montaña, y siendo también paso obligado de las invasiones que tomaron el camino de la costa, esto ha sido la causa de que en todos los tiempos, desde Aníbal, y mucho más antes, hasta Napoleón, se haya guerreado en el Ampurdán, demostrándose con jello la importancia militar de Figueras, por lo que en año 1753, bajo la dirección del ingeniero Mina comenzóse la construcción de su Castillo, que en honor del monarca entonces reinante, Fernando VII, se le llamó de San Fernando.

Considerado como una maravilla del arte militar y una de las mejores fortalezas de Europa, la experiencia demostró en nuestras guerras contra Francia (1793-1811), que el factor hombre es lo principal en todo, y así la impericia y quizá la falta de valor de sus gobernadores lo entregó en dos ocasiones a los franceses; en cambio un sacerdote, el doctor Rovira, al frente de un puñado de esforzados patriotas, su exigua guerrilla y el no menos exiguo somatén de Clarós, la noche del 10 de abril de 1811 sorprendió a los franceses, tomando el Castillo, que lo guarnecían dos mil soldados.

Antes de que los progresos de la balística redujeran a la mínima expresión la importancia militar del Castillo de San Fernando, a principios del último tercio del siglo pasado, nos dice el maestro Salillas, en su obra "La vida penal en España": "Para poner remedio a la pobreza originada por la invasión filoxérica y años estériles o calamitosos, solicitó el Ayuntamiento de Figueras la conversión en presidio de aquella fortaleza, en la que alegaban podían confinarse 10.000 hombres. (Así se atraerían mayor número de gente, y con ello multitud de pequeñas industrias y comercios, que darían vida y reanimarían el espíritu público)."

Desde luego, el ilustre Salillas condena enérgicamente la aspiración antes apuntada, que felizmente para Figueras no se llevó a la práctica por aquel entonces, sin duda por falta de influjo político, que otras poblaciones, Ocaña, Puerto de Santa María y Chinchilla, tuvieron, y que no han pagado caro por lo refractario que es medio ambiente en las mismas para la formación de la población peri-presidencial, que son originadas por relaciones de familia, de industria y de delincuencia; que precisamente están basadas en la atracción del "mayor número de gente", a que se refería el Ayuntamiento de Figueras en su antigua petición, y que siguiendo una racional política penitenciaria es lo que debe evitarse a toda costa, para impedir el contagio de la población autóctona por la adventicia.

La conferencia de Algeciras celebrada en 1906, provocó una gran crisis de alojamientos penitenciarios, por haberse estipulado en la misma la supresión de los establecimientos penitenciarios de nuestras plazas de soberanía del Norte de África, Ceuta y Melilla, y de los presidios menores, Chafarinas, Alhucemas y Peñón de Vélez de la Gomera. Entonces los dos técnicos en cuestiones penitenciarias, Cالدالو y Salillas, propusieron dos soluciones; consistiendo la del primero en que las penas más graves se extinguieran en Canarias y, a falta de nuestras antiguas posesiones de Ultramar, en Fernando Póo y Guinea Española, conforme a las preceptivas, hasta entonces incumplidas, del Código Penal de 1870, y la del segundo en

que se habilitaran en la Península edificios militares, prevaleciendo esta última opinión, que dió lugar a la habilitación de tres edificios: una en la isla de San Fernando, utilizando para ello un almacén de víveres de la Marina de guerra, que en la bahía luminosa, frente al arsenal de la Carraca, sirve de albergue a los penados sexagenarios, inútiles y tuberculosos; otra en la fortaleza del Dueso (Santander), con más de 600 hectáreas de marismas, destinadas a Colonia Penitenciaria, donde actualmente extinguen sus condenas los penados sentenciados desde veinte y treinta años de prisión, y un tercero en el Castillo de Figueras, en que se cumplen las penas más graves, que figuran en el vigente Código penal de 1929, o sean de veinte a treinta años de reclusión.

Hay que advertir que, planeada la instalación de una Penitenciaría del Castillo de San Fernando, a fines del año indicado de 1906, como era natural los figuerenses opusieron alguna resistencia a la referida instalación, que el entonces Ministro de Gracia y Justicia señor conde de Romanones solventó, alegando que puesto que la región catalana hasta entonces había tenido un presidio, el de Tarragona, justo era que al suprimirse éste quedase en Figueras, que estaba enclavada en la misma región; por lo que el año siguiente dieron principio las obras de adaptación del Castillo en Penitenciaría, utilizando para ello la parte más extrema del mismo, que por el Norte se enfrenta con el Pirineo, y que limitan por los flancos y frentes el antiguo pabellón de Jefes y Oficiales, destinado en la actualidad a funcionarios de Prisiones, los rebellines de las Ánimas y San José, baluartes de Santiago y San Felipe y hornabeque de San Miguel.

El entonces comandante de ingenieros, hoy general en la reserva, don Lorenzo de la Tejera, encargado de la dirección de las obras de adaptación de la parte del Castillo destinada a Penitenciaría, procuró sacar el mayor partido posible de lo

ACEITES Y GRASAS MINERALES

:-: LUBRIFICANTES :-:

**La Comercial e Industrial
Española S. A.**

Especialidades para los Autos y Maquinaria Industrial y Agrícola

Riera Magoria, 159-Barcelona

Agente provincial: J. Ruhi - Subida Catedral, 4

G E R O N A

ya construido; y así, un amplio edificio dotado de patio central, con aljibe de agua pluvial, quedó convertido en magníficos talleres, muchos de ellos con luz cenital, cuarto de baños, cocina de ranchos y hornos con amasadora eléctrica donde actualmente se elabora el pan, no sólo para los penados, sino también para la tropa y para la mayoría de los funcionarios civiles y militares que habitan en el Castillo; el antiguo polvorín, que circunda el baluarte de Santiago, fué habilitado para capilla, capaz para quinientos asistentes a los actos religiosos y las casamatas, que tienen una cabida máxima para 30 hombres cada una, fueron destinadas, unas para almacenes y la mayor parte de ellas para alojamiento de la población penal, evitándose de esta suerte el hacinamiento de los grandes dormitorios, que son el mayor enemigo de cualquier sistema de clasificación que pueda establecerse, ya que el orden implantado durante el día queda malogrado con la excesiva aglomeración de la noche. La obra fué completada demoliendo algunas construcciones para dar la amplitud necesaria al magnífico patio de formaciones, y construyendo de nueva planta un cuerpo de edificio destinado a enfermería y celdas de período, en número de treinta, más doce de corrección, que se habilitaron en una de las cuatro casamatas anejas al departamento de períodos, que está aislado de su contiguo de enfermería por un alto muro de mampostería con cancela de hierro, y del patio de formaciones por otro

muro, que al prolongarse aísla también la enfermería del patio mencionado.

Aunque la Prisión Central de Figueras, carece de las suntuosidades de que están dotadas algunas otras de su clase, Puerto de Santa María, Ocaña, Cartagena, etc., tiene sobre ellas la ventaja de que sus 18.000 metros de superficie, que constituyen el recinto cerrado, que se destina a albergue de su población penal, más de la mitad de dicha extensión la ocupan sus patios, y si a ésto se añade que todas las construcciones que la integran son de planta baja solamente, se comprenderán las condiciones de sanidad natural que concurren en la Penitenciaría Figuerense, la cual no es superada en este concepto por ninguna otra de su clase.

En un principio la población penal de Figueras fué bastante numerosa, llegando a pasar de 800 penados, que, dadas las filiaciones delincuentes de los mismos, fatalmente dieron como producto las agresiones entre ellos, los atentados contra empleados, en dos de los cuales perdieron la vida un Oficial y un Jefe, y el aflujo desmesurado de sus familiares, que fijaron su residencia en Figueras, lo cual produjo la natural alarma en la población. Hoy merced a los indultos y a la Ley de Libertad condicional, la población reclusa ha quedado reducida a menos de la mitad, 317 penados en el momento que escribimos estas líneas, facilitando esta reducción el mejor gobierno de ellos y habiendo quedado, por otra parte, reducidas a cuatro las familias de los reclusos que

habitan en Figueras, por lo que han desaparecido casi por completo los peligros de la población peri-presidial, a que aludíamos al principio, tanto más si se tiene en cuenta que a toda costa se impide el que los penados licenciados y liberados fijen su residencia en esta ciudad, a su salida de la Prisión, teniendo cuidado de que no pisen ni el suelo de la misma, a cuyo fin son conducidos en automóvil a la estación del ferrocarril, facilitándose por cuenta del Estado y de los fondos del Economato del Establecimiento, a los que carecen de medios, un traje de paisano, billete de ferrocarril y demás medios de locomoción que precisen hasta el punto de su destino, más cinco pesetas para gastos de viaje. Pero no vaya a creerse que este auxilio es necesario facilitarlos a muchos, pues los reclusos de la Prisión de Figueras no son pobres de solemnidad, teniendo en números redondos ahorros por valor de unas cien mil pesetas, entre acciones de una sociedad "El Trabajo", que, autorizada por la Dirección General de Prisiones, tienen los penados, que se dedican a la construcción de alpargatas, cestas de enea y monederos de palma y los ahorros que obran en la Caja Postal, como producto del 25 por ciento que se les hace de los jornales que devengan.

—A on compres, que sempre portes coses de tant de gust?

a la Mercería MONELL

M. Camps Dalfó

Fábrica de bebidas gaseosas

Exclusiva "Champanilla"

Cerveza de las mejores marcas

Pasteurizada con maquinaria moderna

La Junquera, 27 FIGUERAS

No sólo se procura por todos los medios que los penados al salir de la Prisión no fijen su residencia en Figueras, sino que también el Patronato de reclusos y liberados de la misma facilita medios a los licenciados que de tiempo antiguo residen en la ciudad para que se trasladen a las localidades de su origen o al extranjero. Mas no vaya a creerse que esto responde a un criterio de egoísmo, antes al contrario, este modo de proceder responde a la política que la eximia Concepción Arrenal sentaba como más justa en sus campañas contra el sistema de deportación, diciendo: "cada pueblo debe de soportar sus miserias", y así, conforme a este principio, todo licenciado debe de volver al punto de su procedencia, o a otro en que tenga medio de vida, pero de ningún modo debe quedar en el lugar donde radique la penitenciaria en que ha extinguido su condena.

Escrito lo que antecede, a petición de la revista RADIO - BARCELONA, para terminar hay que dejar sentado que el problema penitenciario español felizmente tiende a resolverse, pues la asistencia social, que era lo único que faltaba para conseguirlo se tiene, y muy cumplidamente, como lo demuestra la Radiobeneficencia de E A J i al llegar con su caritativo impulso a esta casa de dolor.

(De la revista Radio-Barcelona).

:- ENSEÑANZA DE IDIOMAS :-

Mecanografía. Taquigrafía. Traducciones. Copias a máquina.

Precios especiales para alumnos en grupo.

Progresos rápidos, exposición metódica, disciplina y seriedad.

Perelada, 18 2.º Figueras

Espectacles

per ANICETO

DON SERVANDO, ha pres llicència

per una bona tongada. Se referà de l'embaï de veure tantes vegades les "candilejes" i els escenaris..., les pantorilles fins i tot, quan no més.

Doncs, ara en farem qui podrem de Don Servando; i un dia serem l'Aniceto, altre Don Mendo, i no sé pas qui més, però que tots procurarem fer-ho tant bé com sapiguem.

Així si us plavem, contents, sinó penjarem la llauna.

Aixequem el teló:

Sala Edison

Comencem per ço que sol agradar al públic: les varietès. Eren dues noies d'aquelles que se sol dir que estan bé. La Rose Marie, ballarina que feia bones ballaruses; anava lleugera de roba, que pesada se'n hauria tret el pes net sense trobar-hi tara. Què voleu més, doncs?

—Diu el programa que era original; trobem que estava bé; i el ballet... sí; el ballet... Bueno. Parlem de la Glòria Dolly. Es cançonetera, però les seves cançons, són cançons i prou, que ja és molt.

Pel·lícules: «La novela de Tilita», «Noticiero Fox» i «Torrentes Humanos». Bona per fer riure, la primera; interessant la segona; i la darrera, una novela d'aquestes que ara es publiquen a bon preu i se fan de suggestiva lectura. Valgui el simil. El sextet bé; molt bé.

Cine Jardín

Parlem de "El barbero de Sevilla" que constituïa la super-película. L'assumpte, no cal dir, és fastuós per ésser assumpte nacional ensems que ple d'humanitat realista. La interpretació en drama de pel·lícula se fa quelcom extraordinari per a les proporcions del teatre; com guanyaria sient així, si fos cinta parlada! Es molt bonica i entretinguda també; els intèrprets magnífics.

La dansatriu, no ho era; era una mena d'oruga meravellosa que es retorçava

anguilejant i fent babarotes a l'observatori atent que se la bevia amb els ulls. Cantava, però, encara que poc, i la veu una mica de no allargar massa.

Portava les mitges molt fines i les sabates elegants.

Se deia Easo.

Farmacia Castellví

Palza Triangular Figueras

ANALISIS - ESPECIFICOS

Estufas de desinfección a disposición de la clientela.

Medicamentos y Ortopedia

NOSTRA POSTA

—Pepila Rodríguez.—Passa al ram del «revisor». Potser se publiqui.

—Dos admiradoras.—Diem igual, altrament de lo del Ramblejant.

—C. de los Rios.—Està en estudi.

—P. Ribó.—No faci els articles tan llargs, amb la meitat, n'hi ha prou.

—B. B.—C. de Perelada.—El nostre «xef» revisionista de lirisme és molt exigent, però aquella composició no li va semblar publicable. Però si vostè volgués fer el favor de passar li agrairíem molt.

—Lluís P.—Ja veurem que ens diu el «revisor».

—P. E. P.—Li diem el mateix.

—Ventura Puignau.—Estimat amic, hi ha coses que, encara que s'estimin, no es poden publicar. Ja sabeu que vull dir.

—Frare Blau.—Els amics són els amics. I encara tenim en cartera dos o tres coses vostres i sortiran aviat. I aquella noia de Cadaqués? Ens referim a la novel·la curta que fa temps ens anunciareu.

—Suspensio.—Ho sentim—perquè sou un company—per la Maria. Per lo altre, al cove.

—Vaia, vaia amb Santa Teresa de Jesús!

Garage Citroen =

Calle 28 de Mayo, 17-Travesía carretera Madrid a Francia-Distancia 50 m.

Taller de reparaciones garantizadas a precios módicos (Garage)
(Tél. 15) Stock Citroën y Agencia de Autos Taxis de Alquiler

NOTAS

De la COMARCA

DE CADAQUÉS

Quan ja tenia escrita la carta d'aquesta setmana per a LA GALERIA, me donen a llegir el «Sol Ixent» número 165. Que les meves correspondències l'hi han fet nafres, que li fan veure les estrelles, ho demostra clarament la Miscel·lànea d'aquesta quinzena escrita amb una virulència extremada, quasi insultant. Però, tot fullaraca, i moltes, moltes embusteries. De quantitats refutants les que jo dono, cap; i és que sab que els números no admeten equilibris sobre la corda fluixa. M'ha fet l'efecte d'un naufrag que debasega per tal de no ofegar-se, buscant les mans, ja quasi inconscients, el salvavides. De tots modus, alguna cosa anem aconseguint: ja diu que encara que l'Ajuntament d'en Salvi Rubiés hagués deixat 5500 pessetes de deutes, això no justificaria la campanya de difamació, de injúries i calumnies, seguida contra el senyor Rubiés.

I jo li dic que la difamació, l'injúria i la calúnnia, tenen en el Còdig sancions penals. Perquè, doncs, si no és veritat el que es diu, no porta la qüestió als Tribunals perquè ho aclareixin? Que no sab de qui va sortir la notícia de que deixava 25.000 pessetes de déficit? Si no ho sab, jo l'hi diré: de l'inventor de fondos municipals, Sr. Ramon Jordà, el qual, preguntat a la primera sessió del pla de l'actual Ajuntament, per la situació financiera del Municipi, va dir que es debien unes 2500 pessetes. I això, dit per qui podia dir-ho, puig tenia que estar-ne enterat, en plena sessió, i amb el saló curull de veïns, va córrer com un llampec per tota la vila. Fet més tard per l'actual Ajuntament el bala 12, resulta que entre les quantitats pendents de cobro deixades per l'Ajuntament del Sr. Rubiés, hi ha una diferència de 13402 pessetes de déficit, sense comptar les 2585 pessetes que es deuen a la casa Espasa-Calpe, per l'Enciclopèdia, a pagar en 7 o 8 anys. La diferència entre les 13402 pessetes i les 2500 que trobava el senyor Jordà, provenent de 11000 pessetes que diu la barraca-escola del Pòsit Pescador, i que aquest, per tal de treure's un mort del damunt, en va fer donació a l'Ajuntament. Com a l'acte de donació no s'hi fa constar cap carga, aquestes pessetes nos les té de pagar el Municipi, i per això no figuren en la relació dels deutes de l'Ajuntament.

Seguint la inspecció dels comptes de l'anterior Ajuntament, ens hem fixat amb els que fan referència a aquell disbarat que figura en els comptes municipals amb el nom de «Roca de las Novas». Entre jornals, dinamita i altres, hi gastà l'Ajuntament (diuen els comptes municipals) 1549'80 pessetes. Com a contra partida, figuren entrades 125 ptes., donatiu del Doctor Pont. Sabem que per

a contribuir a les dites obres, en Vicens Cànovas, va donar 500 pessetes i en Joaquim Saló, tenim entés que també va donar alguna quantitat que, a més a més, el Sr. Serinyana, al fer entrega de l'Alcaldia, va donar al Sr. Rubiés 424'45 pessetes, sobrants dels donatius per obres públiques que havia recollit el dit Sr. Serinyana. Supossem que totes aquestes pessetes, les van engolir també aquells treballs tan desastrosos; i dic, suposem, perquè a l'Ajuntament d'aquestes quantitats no n'hi ha ni rastre. Resumint, que en les Roca de las Novas, se van gastar unes 2500 pessetes, completament perdudes, ja que allò està ara quasi pitjor que abans, amb l'aggravant que el municipi tindrà de construir la paret caiguda de l'hort d'en Benito Torrent, ja que al fer-se els treballs, tots els treballadors ja varen advertir als dirigents senyors Rubiés i Llorens, que cauria per no presentar solidesa per carregar sobre d'ella la paret de la que tenia d'ésser carretera. I preguntem: perquè en els llibres de l'Ajuntament hi ha entrades les 125 ptes. donades pel Doctor Pont, i en canvi les 500 donades pel senyor Cànovas, y les del senyor Saló no hi són? No es misteriós tot això?

I prou per avui. Dimecres vinent contestarem tots els punts de la miscel·lànea de «Sol Ixent».

PICA-PICA.

Nota bene de la R.— Mentre vol contestar, amb embusteries, a «Pica Pica», l'important rotatiu de les 5 parts del Món i l'illa d'en Katarraka, ens saluda a nosaltres i està cofoi de sapiguer que anem ben ferrats i que tenim orelles de burro a la seva disposició. Quan vulguin demanin; ja ens diran quin caixal els hi fa mal.

Apa, alante i que no els arreplegui un reuma al soterrani.

Es vend Una llibreria molt acreditada a Port-Bon.

Tota mena de detalls a
F. COROMINAS

Carretera de Rosas, 24 — FIGUERES

DE LA CIUDAD

EL jueves último un auto extranjero, al pasar con excesiva marcha por nuestra ciudad, tropezó con un taxi de matrícula gerundense, y que

por verdadero milagro sólo rozó en el para choques, evitándose por un ápice una catástrofe.

Se encarga de repartir programas, invitaciones, prospectos, circulares, esquelas, y en general toda clase de reclamos a precios módicos.

PEDRO PUIG

Subida Castillo, 31

Figueras

ESTE mismo día, el jueves, tuvimos el gusto de saludar a nuestro buen amigo D. José Casademont, actual alcalde del Porthus, y su gentil esposa.

Nos habló el amigo de sus entusiasmos por la enseñanza y de la gran esperanza que tenía en la cultura de los pueblos que habrá de estrechar los lazos entre todas las naciones. Por su parte, y aprovechando de la especial circunstancia de ser autoridad en una población semi-avecindada en la nación vecina y amiga, está prodigándose para una identificación entre sus representados y los vecinos franceses, habiendo hecho un importante regalo de material escolar para los niños de la población. Se ocupa asimismo con gran desvelo en el plan de un verdadero grupo escolar.

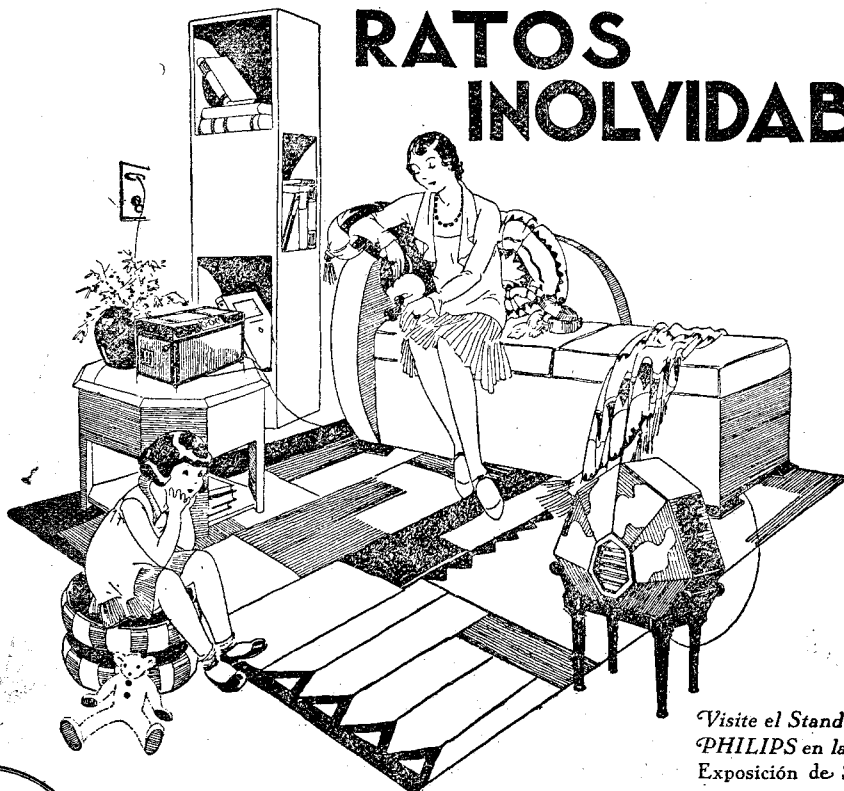
EL GLOBO

ES LA CASA MEJOR SURTIDA
EN EL RAMO DE CALZADO

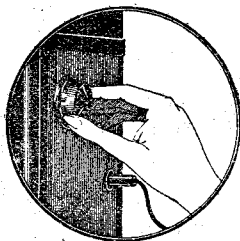
AUNQUE muy retardado, tenemos empeño en manifestar el sólido plan educativo que reciben los alumnos de la Escuela municipal de dibujo, que se ha traducido en una exposición de copiosa labor, abierta cuando Ferias, digna de encomio. Felicitamos a todos los concurrentes.

AYER, martes, empezaron en nuestro primer centro docente los exámenes de la actual convocatoria, siendo muy crecido el número de alumnos presentados, todos con exce-

RATOS INOLVIDABLES

Visite el Stand
PHILIPS en la
Exposición de Sevilla

Ratos inolvidables de deleite espiritual proporciona a sus poseedores el RECEPTOR PHILIPS DE LUJO, CON ENCHUFE A LA LUZ Y CON ALTAVOZ ELECTRODINÁMICO. Los más grandes artistas dentro de cada hogar, con fidelidad asombrosa de reproducción y a través de un aparato que es realmente un objeto de arte.

Combinación de Lujo con altavoz electrodinámico 2013, derivatensiones y reproductor gramofónico, Ptas.

El Receptor PHILIPS de Lujo, ofrece las siguientes particularidades: Un solo botón de mando. Gran selectividad. Enchufe directo a la red del alumbrado. Amplificador de gramófono. Válvulas PHILIPS "Miniwatt", entre ellas la famosa "Pentodo".

Pida a su proveedor una demostración gratuita, sin compromiso alguno, e infórmese sobre nuestro sistema de venta a plazos.

La PHILIPS RADIO tiene a gran honor poder comunicar los indiscutibles éxitos obtenidos por su receptor 2514 y 2511, elegidos como los dos mejores aparatos entre un gran número de concursantes competidores, por un Jurado de más de 200 personas durante la Exposición de T. S. H. de Checoestovaquia.

Estos aparatos son los preferidos por los personajes de la realeza; siendo poseedores de ellos, entre varios, el Príncipe de Gales, la Princesa María José de Bélgica y su padre, el Rey Alberto.

Por lo demás, el número de compradores de nuestros aparatos, es a diario constantemente progresivo.

Representante en esta ciudad:

Enrique Fábrega, Rambla, 11 - FIGUERAS

Demanam disculpa als nostres subscriptors, llegidors i lectors pel retard en eixir

' ' LA GALERIA ' '

aturada en aquest curt espai per una important averia.

LA REDACCIO

PARECE ser una efectividad la venida del Rey a Figueras, de paso para Perelada. En el Castillo de aquella villa está disponiéndose todo para un grandioso recibimiento al Soberano. Se han hecho firmes en los pasos del Muga y Llobregat. Ello es una lección que podría tomarse, pues aunque creemos atinado siempre un régimen de economías, se demuestra ahora una vez más que hay economías que matan. El ejemplo es bien patente. ¿Cuánto dinero se gastará ahora inutilmente en estos pasos?

Si tuviéramos aquellos puentes por los que tanto se afanó D. Onofre Pont, hoy se podrían dispensar las ya probadas mercedes a favor del pueblo, y no en una obra para cuatro días, como se suele decir.

Vea por sus ojos el Soberano, la imperiosa necesidad de la construcción de los puentes!

Maquina de batre

BARATÍSSIMA, COMPLETAMENTE NOVA, CAPAÇ PER 200 CUARTERES PER DIA.

DONARAN RAÓ: JOAN BARRIS,
(Can Gallinés)

LASAUCA, núm. 10 FIGUERES

EL jueves pasado celebraron con la magnificencia en ellos ritual, la fiesta de su fundador, San Juan Bta. de la Salle, los Hermanos del Colegio de la Inmaculada Concepción.

El selecto programa confeccionado

—Quin perfum més fi. Ja sé d'on és de can MONELL

fué desarrollado en su gran parte por los alumnos del Colegio, que merecieron unánime aplauso de los numerosos invitados que asistieron a los festejos tan atinadamente organizados.

Uno de los números más celebrados fué el de los Bailes Indios, con acompañamiento de orquesta, bajo la dirección del profesor Mr. Louis Rouanet. Fueron interpretados por los jovencitos Félix Gubert, Luis Jordá, José María Masó, Bruno Geli, José María Lloveras, Carlos de Ros, Antonio Malagelada, Francisco Yllueca.

Merece ser resaltada la simpática y altruista nota en favor de nuestro Hospital, para el que se realizó entre los asistentes una satisfactoria colecta.

Este acto humano y cristiano, sería de desear que cundiera.

Enhorabuena a los Hermanos de las Escuelas Cristianas que saben organizar tan bellas fiestas.

EL mateix dijous, tinguérem l'alt honor de saludar i acompanyar juntament amb l'entusiasta excursionista figuerenc Ventura Capdevila, a l'ex-mi propulsor de l'Excursionisme i valent bregador de la novella entitat «Palestra», Don F. Pujol i Algueró, que vingué per tal de rebre un bany d'impressionisme figuerenc.

Se va embadalir amb la nostra plana i acollidora ciutat.

Encara que per de fora no li plagués l'edifici del nostre Institut, l'elogià però per dintre en veure el seu pati, ample claustre, bona llum i curosetat.

També volgué contemplar el palau que seran les Escoles Graduades, i en rebé una bella impressió, sobre tot per l'emplaçament que el posa a redós de aldarulls pertorbadors.

Més falaguera fou l'impressió en descriure-li una nostra visió d'aquella edi-

ficació.

En estrenyer-li la mà en nostre a reuvre, ens assegurarà gairebé una conferència pel Centre d'Excursions i Sports. Celebrarem que sigui ben aviat.

RELOJERÍA Y FINA MECÁNICA

Bernardo Abenza

(Sucesor de Jerónimo Batlle)

Reparación de Relojes y aparatos de alta precisión.—Taxímetros.— Contadores kilométricos.— Voltímetros.— Gramófonos. Todas las reparaciones son garantizadas

Rutilla, 27

FIGUERAS

EL próximo martes, día 27, tendrá lugar en el teatro "El Jardín", un festival pro-presos políticos y sociales, organizado por la democrática y veterana sociedad coral "Erato", con todas sus secciones.

Dado el carácter de alto altruismo y fe fraternal, no es de dudar que dicho festival habrá de constituir una demostración popular figuerense.

LA Unión Radio celebrará otro festival, el viernes, día 23, en el cual colaborarán varios figuerenses.

También con este motivo se inaugurarán los aparatos de la Penitenciaría del Castillo.

Es de esperar que tales actos constituyan un éxito.

Per arrendar

s'hi troba una casa prop de l'estació, aigua viva i mosaic. Hi ha jardí i dona a dos carrers. Informaran a ERAS DE VILA, 32, CIUTAT.

El castell de Sant Salvador és molt antic; tant com el cenobi. Els documents del segle X diuen al parlar de la situació de Sant Pere de Roda: "Sancti Petri Rodensis, quod dicitur Rodas qui est in comitatu Petralatense supra mare subius castrum quod dicitur Verdaria...". En 974 existia certament i apar que era ja antic, doncs en la donació de Gausfret i en els privilegis dels Sants Pares i dels reis de França citats anteriorment, en cap d'ells no es deixen de parlar-ne com a propietat antiga del comtat d'Empúries. Possiblement fou des de temps immemorials un lloc de vigia del golf de Roses que anà adquirint importància a mesura que el cenobi de Sant Pere o el comtat d'Empúries progressaren.

La possessió d'aquest castell fou objecte de constants litigis entre els abats del monestir benedictí i els citats pròcers empordanesos. El comte Huc d'Empúries l'usurpà en el segle X, per lo qual l'abat es queixà a Benet VII. Aquest papa, gran amant del cenobi, remeté la següent carta al rebel comte:

"Benet, Servent dels servents de Déu, a Huc, comte, i a tots aquells qui han invadit les heretats de Sant Pere de Roda. Si te messiu la ira de Déu i coneguessiu els suplicis que us esperen, mai tú comte Huc, ni els teus, haurieu invadit el castell de Verdera i les seves pertinències, que són propietat del monestir. Per això te'nitu d'ésser flagel·lats i ho lamentareu infinitament sinó esmeneu el mal que heu fet. Per tal motiu t'aconsello, comte Huc, que tornis ans de la festa de la Santa Ressurrecció vinenta el dit castell amb tot ço que has despullat als germans del cenobi. Al mateix temps t'adverteixo que si no retornes lo invadit i retens lo usurpat, sereu tú i els teus maleïts, excomunicats i anatematitzats per l'autoritat apostòlica" (1).

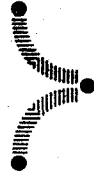
El castell passà mantes vegades a un i a altre poder i fou l'incentiu de la discòrdia entre els abats i els comtes durant tota l'edat mitjana.

(1) Villanueva.—Obra citada.—Vol. XV.—App. XII, p. 235.

POBLE	CAMPS	VESSANES	COMPRADOR
Selva de Mar (Mas de la Mata)		300(erm)	Albert Viñolas, de Girona.
Selva de Mar (Mas Margall)	1	38	Agusti Tiffi de Figueres.
"		150(erm)	id. id. id.
Selva de Mar (Mas Ventos)	2	80	id. id. id.
"		630(erm)	id. id. id.
Vilasacra	1	0' 1/2	Josep Badosa, de Vilasacra.

* *

Això fou Sant Pere de Roda, lector, lector. Gran part de les seves propietats foren venudes a preus irrisoris; sos tresors, saquejats i escampats per tots indrets; el seu arxiu desaparegut quasi bé del tot, fora del que ingressà a la Casa de Medinaçeli i a la Corona d'Aragó. I en la memòria dels homes d'aquell segle de llibertats i de sagnantes lluites fratricides, sols en restà ço que la imaginació popular elegantment en bastí al redoç del desgavellat monument que desafia encara les rabioses escumeses de la tramuntana i la crudel sevícia dels profanadors, allà, als cimats pelats de l'aspre muntanya de Verdera, de cara al mar llatí, per on apunta cada dia magníficament el Sol...

CAP. VI

EL CASTELL DE SANT SALVADOR

"Era el castell romànic—diu Puig i Cadafalch (1)—una obra de fortificació rústega. Tots els enginyers complicadíssims de l'arquitectura militar gòtica tardaren a arribar-nos, i l'aspecte extern dels nostres castells per res s'assemblava a aquest aire pintoresc que agafen les fortificacions franceses del segle XIII. Uns murs llisos amb marlets, amb portals semicirculars, amb torres o sense, rodejant una torre o casa forta; tal el nostre castell i tal la ciutat romànica".

El castell de Sant Salvador està construït en proporció de grandesa amb el cenobi de Sant Pere. De lluny se'l veu fermat de muralles mig arruïnades i coronat en el cantó de Llevant per una torre partida, alta i esbelta encara—els pescadors del Port de la Selva s'hi guien en el mar i l'anomenen "Monegra"—, per restes de altres torres més sapades i per la casa forta en el seu punt més alt.

Avui es troba en un estat deplorable. La tramuntana i les tempestes que continuament l'acoten, acaben de malmetre'l. Sols una volta s'aguanta encara en peu, però per poc temps si no es detura el descarnament de les pedres d'un dels pilars que la sostenen.

Una paret poderosa, de rebla, tanca aquest recinte, d'àrea extensa, com poques n'hi ha en els castells del període romànic.

L'entrada és feta molt ingeniosament en una recolzada de la muralla, emmarletada i aspillurada.

Damunt del gris roquicer envellut d'herba finíssima i relleueta, s'aixecava l'habitació principal del castell, d'uns vint metres

(1) Obra citada.—Vol. II, p. 446.

quadrats. La seva porta donava a un petit atri—el cobert referit— i a una terrassa des de la qual es domina un panorama d'una grandiositat imponderable.

Ho tens d'haver admirat, llegidor, per a fer-te'n càrrec. La meva paraula indocta no pot destriar els adjectius precisos per a definir-te'l. Es la plana immensa del nostre benvolgut Empordà la que jau al peu de l'altiva cinglera, damunt la muntanya de nom clàssic i ressonant que s'endinsa profundament en la mar. Terres i més terres desapareixen de nostra astorada mirada, mig entelada per les dolces llàgrimes d'una intensa emoció, deves les serres del Canigó, de la Mare de Déu del Mont i de Montgrí, emmarcades pel cel diàfan de la terra i per la curvosa línia del golf de Roses, on les ones, eternalment renovades, com nostre esperit, dibuixen son càndid fístit en l'arena de la platja interminable. Certament, la genial ploma d'un Verdagner, o la florida d'un Pere Corominas, el rapoda de les nostres gràcies, es fa necessària per a explicar la meravella que es domina des d'aquest cim, morada solitària dels ducs.

Al bell mig de la terrassa s'obre l'afros precipici per on la llegenda hi feu saltar la bella i malhaurada reina que, perseguida pel mal cavaller, salvà l'honor amb una mort digna d'una ànima pròcer. Les velles de l'encontrada encara diuen: "Si vols oïr el seu bruel planyívol i esgarriar-te de basarda, ves una nit de tramuntana no lluny de la Caseta de l'Estany, de Castelló." Els visitants llencen a l'abim els restes de les construccions d'aquest castell mirantari per gosar de l'estrepit i de l'espectacle de veure esmicolar-se les roques que un dia feren inexpugnable el cim de Verdura.

A la part nord es conserven encara restes d'edificacions, com són torres de guaita, parets abatudes i una torre que bé podria ésser l'absis d'una petita església dedicada a Sant Salvador. Però això no passa d'ésser una suposició.

A l'entrada del castell i fora del recinte fortificat, s'hi conserva una cisterna de grans proporcions. Està enlluïda amb el ciment de què estan fabricades les canonades del servei d'aigües de Sant Pere.

Banco de Crédito Ampurdanés, S.A.

Corresponsal de los Sres. Soler y Torras Hnos.

Efectúa todas las operaciones que integran la BANCA - BOLSA y CAMBIO

Fàbrica d'artícles de
Lampisteria i Llauneria

Silveri Navarra

ESPECIALITAT AMB TOTA CLASSE
DE LLUMS PER A GAS ACETILENO

Venta al major i detall ♦ Sucursal a Llansà

Perelada, 7

FIGUERES

La Ferreteria ANDREU SUÑER
Placeta, 5 i Girona, 25, li ofereix

LAVABOS

calitat extranjera, a

85 Pessetes

Grans existències d'Articles Sanitaris a preus sense competència.—Concessionari del «Consortio del Plomo en España».

LA MEJOR COLOCACIÓN DEL DINERO

BANCO DE LA UNIÓN MADRID

Asociándose a nuestro Banco, además de constituirse un capital, jugará gratis todos los meses a la Lotería Nacional y podrá tener casa propia en seguida, en cualquier punto de España. • Suscribiendo nuestro contrato, tendrá siempre automóvil nuevo

Agencia para Cataluña y Baleares: Paseo de Gracia, 48, 1.º - BARCELONA

Representante en este partido: JERÓNIMO BARMAN, Perelada, 18-Figueras

Agente de las Compañías «ZURICH» y «ROYAL», potencias financieras de primer orden en los ramos de Accidentes e Incendios respectivamente. Consultas a cualquier hora del día

Plisados, Calados y Bordados

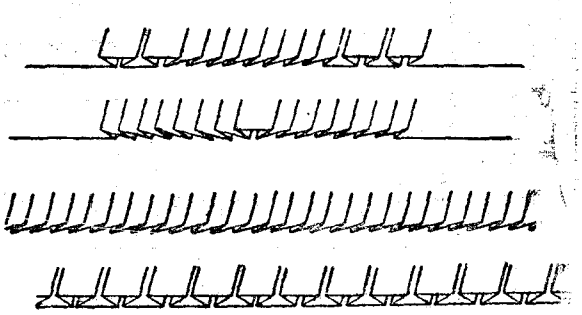
TRABAJOS GARANTIDOS
RAPIDEZ Y ESMERO EN LOS ENCARGOS

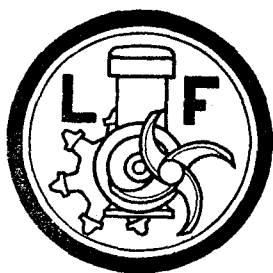

MARIA PALLISERA

Juan Matas, 5

FIGUERAS

Tallers de fundició i construccions mecàniques

MOTORS A BENCINA OMNIUM-FITA a refredament per aire
GRUPOS MOTO-BOMBES :: ELECTO BOMBES :: NORIES DE ROSARI

Lluís Fita Salvatella

● FIGUERES ●

**Empreses de construcció d'obres
per tot arreu**

Tomàs Espigulé

Projectes i
pressupostos

Lasauca, 10 : Figueres (Empordà)